

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ Δ/ΣΗΣ & ΠΡΟΓ/ΤΟΣ
Δ/ΝΣΗ ΝΟΜΟΘ/ΚΟΥ ΣΥΝΤ/ΣΜΟΥ
& ΚΩΔ/ΣΗΣ (Δ17)**

ΤΜΗΜΑ: γ΄

Πληροφορίες: Χρ.Χαραλαμποπούλου

Ταχ. Δ/ση: Χαρ. Τρικούπη 182

Ταχ. Κώδικας: 101 78 Αθήνα

TELEFAX: 210 6464392

Τηλέφωνο: 210 64 28 962

2131 523 556

E-mail : ggded17c@ggde.gr

Αθήνα, 6/2/2013

Αριθ. Πρωτ. Δ17γ/341/3/Φ.Ν 463

- ΠΡΟΣ:**
1. Όλες τις Κεντρικές Υπηρεσίες και τα Ανεξάρτητα Τμήματα της Γ.Γ.Δ.Ε και της Γ.Γ.Σ.Δ.Ε
 2. Όλα τα ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ που εποπτεύονται από τη Γ.Γ.Δ.Ε
 3. Όλες τις ΕΥΔΕ της Γ.Γ.Δ.Ε και της Γ.Γ.Σ.Δ.Ε - Έδρες τους

ΘΕΜΑ: Έκδοση της υπ' αριθμ. 23/2012 Απόφασης του Συμβουλίου Επικρατείας, επί αιτήσεως ακύρωσης κατά απαλλοτριωτικής απόφασης, που εξεδόθη υπό την ισχύ του Ν. 2881/2011 «Κώδικας Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων» (Α΄ 17).

Σας πληροφορούμε ότι εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 23/2012 Απόφαση του ΣΤ' Τμήματος του Συμβουλίου Επικρατείας, επί αιτήσεως ακύρωσης κατά απαλλοτριωτικής απόφασης, που εξεδόθη υπό την ισχύ του Ν. 2881/2011.

Ο λόγος ακύρωσης της προσβληθείσης απαλλοτριωτικής απόφασης, η οποία επιφέρει αλλαγή σε σχεδιασμό έργου οδοποιίας, το οποίο κατατάσσεται, σύμφωνα με το παράρτημα Ι της ΚΥΑ Η.Π/5393/2332/2002 (Β΄ 1022), στην 1^η υποκατηγορία της πρώτης κατηγορίας του άρθρου 3 του Ν. 1650/1986 (Α΄ 160), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, συνίσταται στο ότι **δεν τηρήθηκε η διαδικασία για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων**, ούτε εκδόθηκε εκτελεστή διοικητική πράξη, πλήρως και εμπειριστατωμένως αιτιολογημένη, με την οποία να

βεβαιώνεται ότι, από την επιδιωκόμενη τροποποίηση του έργου, δεν επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Της Εγκυκλίου αυτής να λάβουν γνώση ενυπόγραφα όλοι οι αρμόδιοι υπάλληλοι των Υπηρεσιών σας και να μεριμνήσετε για την πιστή εφαρμογή της. Επιπλέον, η Εγκύκλιος αυτή να αναρτηθεί, με ευθύνη των Προϊσταμένων στην ιστοσελίδα της ΓΓΔΕ (<http://www.ggde.gr>) και στην αντίστοιχη ιστοσελίδα του προγράμματος «Διαύγεια» για ενημέρωση παντός ενδιαφερομένου.

Συνημμένα:

Η υπ' αριθμ. 23/2012 Απόφαση

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ**

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Γραφείο Αν. Υπουργού.
2. Γραφείο Γεν. Γραμματέα της ΓΓΔΕ.
3. Γραφείο Γεν. Δ/ντων της ΓΓΔΕ.
4. Δ/ση πληροφορικής (με e-mail για ενημέρωση της ιστοσελίδας)
5. Δ17 (4)

ΣΤΡΑΤΟΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ

www.sale.gr

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΣΤ΄

ΑΠΟΦΑΣΗ 23/2012

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 7 Νοεμβρίου 2011, με την εξής σύνθεση: Θ. Παπαευαγγέλου, Σύμβουλος της Επικρατείας, Προεδρεύων, σε αναπλήρωση του Προέδρου του Τμήματος, που είχε κώλυμα, Μ. Καραμανώφ, Μ. Παπαδοπούλου, Σύμβουλοι, Β. Πλαπούτα, Κ. Μαρίνου, Πάρεδροι. Γραμματέας η Δ. Κατσάνη.

Για να δικάσει την από 29 Οκτωβρίου 2009 αίτηση:

των : 1), 41)

κατά : 1) του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, 2) του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, 3) του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και 4) του Υπουργού Οικονομικών, οι οποίοι παρέστησαν με τον Ε. Μαρίνη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή οι αιτούντες επιδιώκουν να ακυρωθεί η υπ' αριθμ. 1056840/3862/Δ0010/7.7.2009 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΦΕΚ Τ.Α.Α.Π.Θ. 341/2009), για την κήρυξη συμπληρωματικής αναγκαστικής απαλλοτρίωσης για την κατασκευή του Τμήματος Κόρινθος – Πάτρα, του αυτοκινητόδρομου Ελευσίνα – Κόρινθος– Πάτρα – Πύργος – Τσακώνα, καθώς και κάθε άλλη συναφής πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της Εισηγήτριας, Παρέδρου Β. Πλαπούτα.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε την πληρεξούσια των αιτούντων που παρέστησαν, η οποία ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τον αντιπρόσωπο των Υπουργών, ο οποίος ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά το νόμο

1. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση, για την άσκηση της οποίας έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, (υπ' αριθμ. 1091630/2009 ειδικό έντυπο παραβόλου), ζητείται η ακύρωση της υπ' αριθμ. 1056840/3862/ Δ0010/7.7.2009 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, (Φ.Ε.Κ. Τ.Α.Α.Π.Θ. 341/16.7.2009), με την οποία κηρύχθηκε συμπληρωματική αναγκαστική απαλλοτρίωση έκτασης 45.000 τ.μ., για την κατασκευή του τμήματος «Κόρινθος – Πάτρα» του αυτοκινητόδρομου Ελευσίνα – Κόρινθος – Πάτρα – Πύργος – Τσακώνα, υπομήμα χ.θ. 87 + 000 έως χ.θ. 93 + 200, στους Δήμους Αιγίου και Ροδοδάφνης του νομού Αχαΐας.

2. Επειδή, η 39η από τους αιτούντες αναφέρεται στο δικόγραφο της υπό κρίση αιτήσεως, μόνο με το όνομα «...» και το πατρώνυμο «του», ενώ κατά τη συζήτηση της υποθέσεως στο ακροατήριο εμφανίστηκε η, ως η 39η αιτούσα και νομιμοποίησε την υπογράφουσα το δικόγραφο της αιτήσεως δικηγόρο, η οποία παρέστη κατά τη συζήτηση. Με τα δεδομένα αυτά, το

Δικαστήριο κρίνει, καθ' ερμηνεία του δικογράφου, ότι η αίτηση ασκείται από την ανωτέρω εμφανισθείσα στο ακροατήριο ως 39η αιτούσα ...

3. Επειδή, η 7η, ο 8ος, η 39η και ο 41ος από τους αιτούντες εμφανίσθηκαν κατά τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο και νομιμοποίησαν την υπογράφουσα το δικόγραφο δικηγόρο, η οποία παρέστη κατά την ως άνω συζήτηση. Ως προς τους λοιπούς αιτούντες, η ως άνω δικηγόρος ζήτησε και έλαβε από τον Πρόεδρο προθεσμία για τη νομιμοποίησή της έως τις 14.11.2011, σύμφωνα με το α' εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 27 του π.δ/τος 18/1989 (Α' 8), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 13 του άρθρου 1 του ν. 1968/1991 (Α' 150). Όμως, εντός της ταχθείσας προθεσμίας προσκομίσθηκε στο Δικαστήριο συμβολαιογραφική πράξη παροχής πληρεξουσιότητας στην ανωτέρω δικηγόρο, μόνο από τον 3ο, την 4η, την 5η και την 6η από τους αιτούντες. Συνεπώς, η υπό κρίση αίτηση ασκείται, κατά τούτο, παραδεκτως, μόνο ως προς τους ανωτέρω 3ο, 4η, 5η, 6η, 7η, 8ο, 39η και 41ο από τους αιτούντες. Δοθέντος δε ότι οι λοιποί αιτούντες δεν νομιμοποίησαν την ανωτέρω δικηγόρο με άλλο τρόπο, η υπό κρίση αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη ως προς αυτούς, σύμφωνα με το άρθρο 27 του π.δ. 18/1989, όπως οι παρ. 1 και 2 αυτού αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 4 παρ. 2 περ. α' του ν. 2479/1997, (Α' 67).

4. Επειδή, ως προς τους 3ο, 4η, 5η, 6η, 7η και 8ο από τους αιτούντες, οι οποίοι φέρονται ως ιδιοκτήτες ακινήτων που απαλλοτριώνονται με την προσβαλλόμενη απόφαση, η υπό κρίση αίτηση ασκείται με έννομο συμφέρον και είναι, κατά τούτο, παραδεκτή. Όμως, η 39η και ο 41ος από τους αιτούντες, δεν φέρονται ως ιδιοκτήτες ακινήτων που απαλλοτριώνονται με την προσβαλλόμενη απόφαση αλλά ως κάτοικοι του Δημοτικού Διαμερίσματος οι οποίοι θίγονται από τις επιπτώσεις της ανωτέρω απαλλοτρίωσης στο περιβάλλον. Τούτο, όμως δεν συνιστά έννομο συμφέρον που καθιστά παραδεκτή την άσκηση της υπό κρίση αιτήσεως ως προς τους ανωτέρω 39η και 41ο από τους αιτούντες και συνεπώς, η υπό κρίση αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, κατά το μέρος που ασκείται από αυτούς.

5. Επειδή, η υπό κρίση αίτηση ασκείται εμπροθέσμως, διότι η προθεσμία για την άσκηση της αιτήσεως ακυρώσεως κατά της προσβαλλόμενης απαλλοτριωτικής απόφασης, που εκδόθηκε υπό την ισχύ του ν. 2882/2001, είναι, σύμφωνα με το άρθρο 46 παρ. 1 του π.δ. 18/1989, εξήντα ημέρες και αρχίζει για τον φερόμενο ως ιδιοκτήτη του ακινήτου που απαλλοτριώνεται, όχι από την οικεία δημοσίευση της πράξης περί αναγκαστικής απαλλοτρίωσης αλλά από την κοινοποίηση σ' αυτόν της πράξης αυτής ή από την, κατ' άλλο τρόπο, πλήρη γνώση αυτής από αυτόν, δεν προκύπτει δε τέτοια κοινοποίηση ή πλήρης γνώση της προσβαλλόμενης απόφασης από τους αιτούντες, ως προς τους οποίους είναι παραδεκτή η αίτηση κατά τα ανωτέρω, σε χρόνο που να απέχει περισσότερο από εξήντα ημέρες από την άσκηση της υπό κρίση αιτήσεως, (2.11.2009). Συνεπώς, ο ισχυρισμός του καθ' ου η αίτηση Ελληνικού Δημοσίου κατά τον οποίο η υπό κρίση αίτηση είναι εκπρόθεσμη πρέπει να απορριφθεί.

6. Επειδή, το άρθρο 3 του ν. 2882/2001, «Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων», (Α' 17), ορίζει τα εξής: «1. Για την έκδοση απόφασης κήρυξης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης απαιτούνται: α) κτηματολογικό διάγραμμα το οποίο να εικονίζει την απαλλοτριούμενη έκταση και τις ιδιοκτησίες που περιλαμβάνονται σε αυτήν, β) κτηματολογικός πίνακας ο οποίος να εμφανίζει τους εικαζόμενους ιδιοκτήτες των απαλλοτριούμενων ακινήτων, το εμβαδόν κάθε ιδιοκτησίας, καθώς και όλα τα κύρια προσδιοριστικά στοιχεία των κατασκευών και λοιπών συστατικών που υπάρχουν σε κάθε ιδιοκτησία και γ) τήρηση των διαδικασιών για τη χωροθέτηση του έργου, που προβλέπονται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση από το ν. 1650/1986 και την κ.υ.α. 69269/5387/25.10.1990 (ΦΕΚ 67 Β'), όπως ισχύουν κάθε φορά, εφόσον το έργο για το οποίο θα κηρυχθεί απαλλοτρίωση περιλαμβάνεται μεταξύ των αναφερομένων στις διατάξεις αυτές. ...». Ακολούθως, το άρθρο τέταρτο του ν. 3555/2007, (Φ.Ε.Κ. Α' 81), ορίζει τα ακόλουθα: «1. Κατά την κήρυξη των απαλλοτριώσεων των εδαφικών εκτάσεων που είναι απαραίτητες για την κατασκευή των έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, τα οποία ανατίθενται με το σύστημα υποβολής προσφορών «μερική ή ολική αυτοχρηματοδότηση του έργου, με διάφορα ανταλλάγματα» του άρθρου 4 παρ. 4 περ. η' του ν. 1418/1984 (ΦΕΚ 23 Α') όπως ισχύει, εφαρμόζονται οι παρακάτω ρυθμίσεις: α) ... 2. Εφόσον με την απόφαση κήρυξης της απαλλοτριώσεως κρίνεται κατεπείγουσα η ανάγκη για τη διεκπεραίωση των διαδικασιών αυτής, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί ή πρόκειται να αναληφθούν από το Δημόσιο, στο πλαίσιο των έργων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου,

η απαλλοτρίωση κηρύσσεται κατόπιν συντάξεως τοπογραφικού διαγράμματος σε κλίμακα όχι μεγαλύτερη του 1 : 2000, που απεικονίζει την προς απαλλοτρίωση έκταση. Στην απόφαση αυτή τίθεται προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους εννέα (9) μήνες, εντός της οποίας πρέπει να συνταχθούν το κτηματολογικό διάγραμμα και ο κτηματολογικός πίνακας των απαλλοτριωθέντων ακινήτων. Εφόσον η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, η απόφαση κήρυξης της απαλλοτριώσεως θεωρείται αυτοδικαίως ανακληθείσα. 3. ...».

7. Επειδή, εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, με την υπ' αριθμ. 1004900/391/0010/28.1.2008 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, (Φ.Ε.Κ. Τ.Α.Α.Π.Θ. 51/8.2.2008), κηρύχθηκε αναγκαστική απαλλοτρίωση έκτασης 81.097,65 τ.μ., για την κατασκευή του οδικού άξονα «Κόρινθος – Πάτρα», υπομήμα χ.θ. 87 + 000 έως χ.θ. 93 + 200, στα δημοτικά διαμερίσματα Αιγίου του Δήμου Αιγίου και ... του Δήμου Συμπολιτείας του νομού Αχαΐας. Η απαλλοτριωτική αυτή απόφαση εκδόθηκε βάσει της υπ' αριθμ. οικ.104892/16.6.2006 κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Πολιτισμού, με την οποία εγκρίθηκαν περιβαλλοντικοί όροι για το έργο «Οδικός άξονας Κόρινθος – Πάτρα (αναβάθμιση υφιστάμενης οδού σε αυτοκινητόδρομο) Ν. Αχαΐας και Κορινθίας». Ακολούθως, εκδόθηκε η προσβαλλόμενη με την υπό κρίση αίτηση υπ' αριθμ. 1056840/3862/ Δ0010/7.7.2009 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, (Φ.Ε.Κ. Τ.Α.Α.Π.Θ. 341/16.7.2009), με την οποία κηρύχθηκε συμπληρωματική αναγκαστική απαλλοτρίωση έκτασης 45.000 τ.μ., για την κατασκευή του ίδιου υπομημάτος, χ.θ. 87 + 000 έως χ.θ. 93 + 200, του τμήματος «Κόρινθος – Πάτρα» του αυτοκινητόδρομου «Ελευσίνα – Κόρινθος – Πάτρα – Πύργος – Τσακώνα», στους Δήμους Αιγίου και Ροδοδάφνης του νομού Αχαΐας. Η ως άνω προσβαλλόμενη απαλλοτριωτική απόφαση εκδόθηκε με βάση τοπογραφικά διαγράμματα σε κλίμακα 1 : 2000, αναφέρεται δε σ' αυτήν ότι μέσα σε εννέα μήνες από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως πρέπει να συνταχθούν το κτηματολογικό διάγραμμα και ο κτηματολογικός πίνακας των απαλλοτριωθέντων ακινήτων, άλλως η εν λόγω απόφαση θα θεωρείται αυτοδικαίως ανακληθείσα. Ακολούθως, με την Δ12/43658/ 25.11.2009 πράξη του προϊσταμένου της Διεύθυνσης Τοπογραφίσεων και Απαλλοτριώσεων της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, εγκρίθηκαν το 1ο συμπληρωματικό κτηματολογικό διάγραμμα και ο 1ος συμπληρωματικός κτηματολογικός πίνακας για την παραπάνω απαλλοτρίωση, Συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί ο λόγος ακυρώσεως κατά τον οποίο η προσβαλλόμενη απαλλοτριωτική απόφαση εκδόθηκε, κατά παράβαση του άρθρου 3 παρ. 1 του ν. 2882/2001, (Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων), χωρίς να έχει προηγηθεί η σύνταξη κτηματολογικού διαγράμματος και κτηματολογικού πίνακα, τα οποία συντάχθηκαν μετά την έκδοσή της, διότι τα ανωτέρω κτηματολογικό διάγραμμα και κτηματολογικός πίνακας εγκρίθηκαν μέσα σε εννέα μήνες από τη δημοσίευση της προσβαλλόμενης απαλλοτριωτικής απόφασης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, (16.7.2009), όπως προβλέπεται από τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου τέταρτου του ν. 3555/2007, που διέπει την επίδικη απαλλοτρίωση, δεδομένου ότι αυτή έγινε για την εκτέλεση έργου του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, που ανατέθηκε με το ανωτέρω σύστημα υποβολής προσφορών «μερική ή ολική αυτοχρηματοδότηση του έργου, με διάφορα ανταλλάγματα», (βλ. ν. 3621/2007 - Α' 279, με τον οποίο κυρώθηκε η σύμβαση παραχώρησης του έργου της μελέτης, κατασκευής, χρηματοδότησης, λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης του αυτοκινητόδρομου «Ελευσίνα – Κόρινθος – Πάτρα – Πύργος – Τσακώνα»).

8. Επειδή, με τον ν. 3010/2002 «Εναρμόνιση του Ν. 1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11 Ε.Ε. και 96/91 Ε.Ε., διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις» (Α' 91) τροποποιήθηκε ο ν. 1650/1986 (Α' 160). Ειδικότερα, με το άρθρο 1 του νέου νόμου αντικαταστάθηκε το άρθρο 3 ως εξής: «1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ... τα δημόσια ή ιδιωτικά έργα και δραστηριότητες κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες, και κάθε κατηγορία μπορεί να κατατάσσεται σε υποκατηγορίες, καθώς και σε ομάδες κοινές για όλες τις κατηγορίες, ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. Κριτήρια για την κατάταξη αυτή είναι: α) το είδος και το μέγεθος του έργου ή της δραστηριότητας, β) το είδος και η ποσότητα των ρύπων που εκπέμπονται, καθώς και κάθε άλλη επίδραση στο περιβάλλον, γ) η δυνατότητα να προληφθεί η παραγωγή ρύπων από την εφαρμοζόμενη παραγωγική διαδικασία και δ) ο κίνδυνος σοβαρού ατυχήματος και η ανάγκη επιβολής περιορισμών για την προστασία του περιβάλλοντος. ... 2. Η πρώτη (Α) κατηγορία περιλαμβάνει τα έργα και τις δραστηριότητες που λόγω της φύσης, του μεγέθους ή της έκτασής

τους είναι πιθανό να προκαλέσουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον. ...». Με το άρθρο 2 αντικαταστάθηκε το άρθρο 4 ως εξής «1.α. Για την πραγματοποίηση νέων έργων ή δραστηριοτήτων ή τη μετεγκατάσταση υφισταμένων, τα οποία έχουν καταταγεί στις κατηγορίες που προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο, απαιτείται η έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος. Έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος απαιτείται επίσης για την επέκταση, την τροποποίηση ή και τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων έργων ή δραστηριοτήτων, που έχουν καταταγεί στις παραπάνω κατηγορίες, εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. β. ... γ. Η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση των διοικητικών πράξεων που απαιτούνται κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας. δ. Για την έκδοση της απόφασης έκδοσης περιβαλλοντικών όρων πρέπει να τηρείται: δα) η διαδικασία της προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης του προτεινόμενου έργου ή δραστηριότητας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 6α και 10α και η δημοσιοποίηση της θετικής γνωμοδότησης ή της αρνητικής απόφασης επί της προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης της αρμόδιας αρχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 5, δβ) η διαδικασία υποβολής και η αξιολόγηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ή Περιβαλλοντικής Έκθεσης, κατά περίπτωση, καθώς και η διαδικασία δημοσιοποίησης Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 5. 2. Για την έκδοση απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για έργα ή δραστηριότητες της πρώτης (Α) κατηγορίας απαιτείται υποβολή Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων γίνεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του συναρμόδιου Υπουργού. ...3. ... 6.α. Για νέα έργα και δραστηριότητες ή τη μετεγκατάσταση, τον εκσυγχρονισμό, επέκταση ή τροποποίηση των υφισταμένων, της πρώτης (Α) κατηγορίας, εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον, απαιτείται μαζί με την αίτηση και η υποβολή Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Επί της Προμελέτης αυτής η αρμόδια για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων αρχή προβαίνει σε προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση της πρότασης που συνίσταται σε γνωμοδότηση ως προς τη θέση, το μέγεθος, το είδος, την εφαρμοζόμενη τεχνολογία, τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά, τη χρήση των φυσικών πόρων, τη συσσωρευτική δράση με άλλα έργα, την παραγωγή αποβλήτων, τη ρύπανση και τις οχλήσεις, καθώς και τον κίνδυνο ατυχημάτων ιδίως από τη χρήση ουσιών ή τεχνολογίας. β. Για την προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση λαμβάνονται υπόψη ... 9.α. Η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για τα έργα και τις δραστηριότητες πρώτης (Α) κατηγορίας χορηγείται μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την υποβολή της αίτησης ... 10. α. ... β. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται οι προδιαγραφές και το περιεχόμενο των κάθε τύπου Προμελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.), Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) και Περιβαλλοντικής Έκθεσης για κάθε ομάδα έργων ή δραστηριοτήτων, τα δικαιολογητικά που πρέπει να τις συνοδεύουν, το περιεχόμενο των φακέλων με βάση τους οποίους οι αρμόδιες αρχές αποφασίζουν εάν επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον από τον εκσυγχρονισμό, επέκταση, βελτίωση, τροποποίηση ή ανανέωση έργου ή δραστηριότητας, καθώς και ο συνδυασμός των διαδικασιών περιβαλλοντικής αδειοδότησης της προαναφερόμενης απόφασης με τις διαδικασίες χορήγησης άλλων αδειών που απαιτούνται για τα έργα και τις δραστηριότητες που προβλέπονται στο άρθρο 3. γ. ...». Με βάση την ανωτέρω εξουσιοδότηση του άρθρου 3 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 3010/2002, εκδόθηκε η Η.Π.: 15393/2332/2002 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. (Β' 1022/5.8.2002). Στην Κ.Υ.Α. αυτή ορίζεται, στο άρθρο 2 ότι «Η απόφαση αυτή εφαρμόζεται σε όλα τα έργα και δραστηριότητες της πρώτης (Α) και δεύτερης (Β) κατηγορίας του άρθρου 3 του Ν. 1650/1986 ...», στο άρθρο 3 παρ. 1 ότι «Τα έργα και οι δραστηριότητες που παρουσιάζουν κοινό χαρακτηριστικό ως προς την εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων κατατάσσονται σε δέκα (10) ομάδες κοινές για τις κατηγορίες Α' και Β' του άρθρου 3 του Ν. 1650/1986 ... Οι ομάδες αυτές είναι οι ακόλουθες: 1. Έργα οδοποιίας. 2. ...», στο άρθρο 4 ότι «Τα έργα και οι δραστηριότητες της πρώτης (Α) και δεύτερης (Β) κατηγορίας του άρθρου 3 του Ν. 1650/1986 ... υποδιαιρούνται στις υποκατηγορίες ένα (1) και δύο (2) για την πρώτη (Α) κατηγορία ... Τα ως άνω έργα και δραστηριότητες αναφέρονται στους πίνακες 1 έως 10 του παραρτήματος Ι του άρθρου 5 ανάλογα με την ομάδα στην οποία υπάγεται καθένα από αυτά» και στο άρθρο 5 ότι «Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης τα Παραρτήματα Ι ... που ακολουθούν. Ειδικότερα: 1. Ως προς το Παράρτημα Ι: Καθένας από τους δέκα (10) Πίνακες του Παραρτήματος Ι αναφέρεται σε μία ομάδα έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με το άρθρο 3

και περιλαμβάνει τα έργα και τις δραστηριότητες που εντάσσονται στην ομάδα αυτή καθώς και την αντίστοιχη κατάταξή τους σε κατηγορία και υποκατηγορία σύμφωνα με το άρθρο 4. ...» και στο άρθρο 6 παρ. 1 ότι «Με την επιφύλαξη του άρθρου 6 του Ν. 3010/2002 από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 4 και 5 της υπ' αριθ. 69269/5387/1990 ... καθώς και κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις της παρούσας απόφασης ή ανάγεται σε θέματα που ρυθμίζονται από αυτήν». Εξάλλου, σύμφωνα με τον πίνακα 1 του οικείου παραρτήματος 1, τα έργα ή οι δραστηριότητες «Αυτοκινητόδρομοι και οδοί ταχείας κυκλοφορίας», «Βελτίωση υφιστάμενων οδών, ώστε να εξελιχθούν σε αυτοκινητοδρόμους ή οδούς ταχείας κυκλοφορίας» και «Εθνικό οδικό δίκτυο» κατατάσσονται στην 1η υποκατηγορία της πρώτης κατηγορίας της 1ης ομάδας «Έργα Οδοποιίας». Τέλος, στην Η.Π.11014/703/Φ104/2003 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. (Β' 332/20.3.2003), η οποία εκδόθηκε με βάση το ανωτέρω άρθρο 4 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3010/2002, ορίζεται, στο άρθρο 2 παρ. 1 ότι «Η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται στα νέα έργα και δραστηριότητες των υποκατηγοριών 1 και 2 της Α' κατηγορίας ... σύμφωνα με την Η.Π.15393/2332/2002 ΚΥΑ ... καθώς και στον εκσυγχρονισμό, επέκταση, βελτίωση ή τροποποίηση των υφιστάμενων έργων και δραστηριοτήτων των ίδιων υποκατηγοριών εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4 του Ν. 1650/86 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 (παράγ. 1) Ν. 3010/2002» και στο άρθρο 13 παρ. 1 ότι «Προκειμένου να εκτιμηθεί αν από τον εκσυγχρονισμό, επέκταση, βελτίωση, τροποποίηση υφιστάμενων έργων ή δραστηριοτήτων επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον, ο ενδιαφερόμενος φορέας ή ιδιώτης υποβάλλει φάκελο του οποίου το περιεχόμενο καθορίζεται στην απόφαση της παρ. 10 του άρθρου 4 του Ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 (παρ. 10β) του Ν. 3010/2002. Ο φάκελος αυτός υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία ανάλογα με την υποκατηγορία στην οποία εντάσσεται το έργο ή η δραστηριότητα, η οποία εντός 30 ημερών αποφαινεται αν απαιτείται η υποβολή ΠΠΕ προκειμένου να γίνει νέα προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση ή ΜΠΕ ή Περιβαλλοντική Έκθεση προκειμένου να επιβληθούν νέοι περιβαλλοντικοί όροι, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης».

9. Επειδή, από τις ανωτέρω διατάξεις των νέων άρθρων 3 και 4 του ν. 1650/1986, καθώς και των κατ' εξουσιοδότησή τους εκδοθεισών Κ.Υ.Α., συνάγεται ότι για την τροποποίηση υφιστάμενου έργου ή δραστηριότητας της Α' κατηγορίας απαιτείται, καταρχήν, έγκριση περιβαλλοντικών όρων, ύστερα από την υποβολή μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Κατ' εξαίρεση, δεν απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας αυτής, αν η Διοίκηση βεβαιώσει, πριν από την έναρξη οποιασδήποτε σχετικής εργασίας, με έκδοση εκτελεστικής διοικητικής πράξεως, ότι από την επιδιωκόμενη τροποποίηση δεν επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον. Η πράξη αυτή, ενόψει της σπουδαιότητας και των συνεπειών της, πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένη και να στηρίζεται σε συγκεκριμένα στοιχεία. Εξάλλου, ειδικώς ως προς τα έργα ή δραστηριότητες, μεταξύ άλλων των 1ης υποκατηγορίας της πρώτης κατηγορίας, η εν λόγω υποχρέωση αποφάνσεως της Διοικήσεως κατόπιν υποβολής σχετικού φακέλου επιβάλλεται και με το προεκτεθέν άρθρο 13 της Κ.Υ.Α. Η.Π.11014/703/Φ104/2003, (βλ. ΣτΕ 3060/2009, 315/2007).

10. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η συμπληρωματική απαλλοτρίωση εκτάσεως 45.000 τ.μ. κηρύχθηκε με την προσβαλλόμενη πράξη διότι μετά την αρχική απαλλοτρίωση εκτάσεως 81.097,65 τ.μ., που είχε κηρυχθεί για την κατασκευή του ίδιου υποτιμήματος χ.θ. 87 + 000 έως χ.θ. 93 + 200 του τμήματος «Κόρινθος – Πάτρα» του αυτοκινητόδρομου Ελευσίνα – Κόρινθος – Πάτρα – Πύργος – Τσακώνα, με την υπ' αριθμ. 1004900/391/0010/28.1.2008 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, άλλαξε ο σχεδιασμός χάραξης του ανωτέρω αυτοκινητόδρομου στο προαναφερθέν υποτίμημα του τμήματος «Κόρινθος – Πάτρα» αυτού, (βλ. ΕΠΠ/Π1/Φ1/10474/19.7.2010 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Δημοσίων Έργων Μελετών – Κατασκευών Έργων Παραχώρησης Πελοποννήσου του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων προς το Δικαστήριο). Για την τροποποίηση, όμως, αυτή του ανωτέρω έργου, το οποίο αποτελεί έργο οδοποιίας και κατατάσσεται, σύμφωνα με το παράρτημα Ι της Κ.Υ.Α. Η.Π.:15393/2332/2002, στην 1η υποκατηγορία της πρώτης κατηγορίας του άρθρου 3 του ν. 1650/1986, δεν τηρήθηκε η διαδικασία για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων ούτε εκδόθηκε εκτελεστική διοικητική πράξη, πλήρως και εμπεριστατωμένως αιτιολογημένη με αναφορά σε συγκεκριμένα στοιχεία, με την οποία να βεβαιώνεται ότι από την τροποποίηση αυτή δεν

επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον, (βλ. ΕΠΠ/Π1/Φ1/10474/19.7.2010 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Δημοσίων Έργων Μελετών – Κατασκευών Έργων Παραχώρησης Πελοποννήσου του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων προς το Δικαστήριο και Α.Π. 196067/21.3.2011 έγγραφο του προϊσταμένου της Ειδικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής). Για το λόγο, συνεπώς, αυτό, ο οποίος βασίμως προβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση, η προσβαλλόμενη πράξη δεν είναι νόμιμη και πρέπει να ακυρωθεί, κατά το μέρος που αφορά απαλλοτριωθείσες με αυτήν ιδιοκτησίες των αιτούντων ως προς τους οποίους η υπό κρίση αίτηση ασκείται παραδεκτώς, ενώ, εξάλλου, παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση των λοιπών λόγων ακυρώσεως.

11. Επειδή, συνεπώς, η υπό κρίση αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή ως προς τον 3ο, 4η, 5η, 6η, 7η και 8ο από τους αιτούντες και να απορριφθεί ως απαράδεκτη ως προς τους λοιπούς από αυτούς.

Διά ταύτα

Δέχεται την υπό κρίση αίτηση ως προς τον 3ο, 4η, 5η, 6η, 7η και 8ο από τους αιτούντες.

Απορρίπτει την ως άνω αίτηση ως προς τους λοιπούς αιτούντες.

Ακυρώνει την 1056840/3862/Δ0010/7.7.2009 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, (Φ.Ε.Κ. Τ.Α.Α.Π.Θ. 341/16.7.2009), κατά το μέρος που αφορά τους 3ο, 4η, 5η, 6η, 7η και 8ο από τους αιτούντες, σύμφωνα με το αιτιολογικό.

Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου και

Συμψηφίζει τη δικαστική δαπάνη μεταξύ των διαδίκων.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 14 Νοεμβρίου 2011 και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 9ης Ιανουαρίου 2012.

Ο Προεδρεύων Σύμβουλος Η Γραμματέας

Θ. Παπαευαγγέλου Δ. Κατσάνη